

БРЮСОВ Павло Георгійович

*Головний хірург МО СРСР, РФ (1989–1998)
Доктор медичних наук, професор.
Генерал-майор медичної служби. Академік
Російської академії природничих наук.
Заслужений діяч науки РФ*

ВИПУСКНИК ЛІКУВАЛЬНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (1961)

Народився 23 січня 1938 р. у м. Нижній Тагіл Свердловської області (Росія).

Упродовж 1955–1961 рр. навчався у ЛДМІ. Залишилися незабутні спогади про поїздки на цілину в складі будзагонів. Нині Павло Георгійович із вдячністю згадує лекції проф. А. П. Любомудрова, заняття у студентському гуртку на кафедрі факультетської хірургії у проф. Г. Г. Караванова й доц. О. В. Фільца.

Же тоді його мрією стала торакальна хірургія, яка лише зароджувалася в країні. Але в 1961 р. він був призваний до Радянської армії. Служив на Далекому Сході. Був старшим лікарем полку, водночас оперував у районній лікарні та військовому госпіталі.

В 1968–1970 рр. навчався у клінічній ординатурі Військово-медичної академії ім. С. М. Кірова (м. Ленінград). У 1968 р. увійшов до складу лікарських бригад, які під керівництвом Головного хірурга МО СРСР, генерал-полковника медичної служби О. О. Вишневського здійснювали перші пересадки серця й легень. З 1970 р. у Головному військовому клінічному госпіталі ім. Н. М. Бурденка (м. Москва) Павло Георгійович пройшов шлях від ординатора відділення торакально-судинної хірургії до головного хірурга. В 1973 р. захистив кандидатську, а в 1986 р. — докторську дисертацію.

Протягом 1989–1998 рр. був головним хірургом МО СРСР, СНД і РФ. Водночас з 1990 до 1998 р. керував кафедрою військово-польової хірургії ДІУЛ МО РФ. Із 1998 р. працював головним хірургом Всеросійського центру медицини катастроф «Захист», очолював кафедри онкології (2001–2009) і хірургії (2010–2011) ДІУЛ МО РФ, зараз — професор кафедри військово-польової хірургії.

В 1988 р. за розробку та запровадження реконструктивно-відбудовних операцій у поранених удостоєний Державної премії СРСР, а в 1997 р. за впровадження сучасних концепцій лікування важкої поєднаної травми грудної клітки і її ускладнення — Державної премії РФ. У 2002 р. у США нагороджений Міжнародною премією ім. М. ДеБейкі.

Після церемонії вручення Міжнародної премії з військово-польової хірургії. М. ДеБейкі та П. Г. Брюсов. Вашингтон, 2002 р.

П. Г. Брюсов створив наукову школу військово-польових хірургів, підготував 63 кандидата і доктора медичних наук. Видав 13 монографій та посібників, чотири книги, 790 наукових праць (535 — у співавт.), має десять винаходів. Він — автор сучасної доктрини військово-польової хірургії (1993). Організував хірургічну допомогу під час усіх військових конфліктів на території країн СНД у 90-х рр. ХХ ст., надавав допомогу потерпілим від землетрусу у Вірменії (1988). Опікувався становленням медицини катастроф, сформував її хірургічну доктрину (1992).

Є одним із провідних спеціалістів РФ із реконструктивно-відбудовної хірургії трахеї та великих бронхів, стравоходу, аорти й магістральних артерій; лікування поєднаних травм, шоку, гострої крововтрати, ішемії тканин; спеціалізованої хірургічної допомоги при вогнепальних пораненнях, ранової інфекції, перитоніті й сепсисі; використання плазмових потоків і оперативної відеоторакоскопії в торакальній хірургії. Його роботи з реконструктивно-відбудовної хірургії трахеї стали основою для перегляду хірургічної тактики при гострій травмі гортані та трахеї.

П. Г. Брюсов — член правління Московського товариства хірургів (у 2003–2004 рр. — його голова), Московського онкологічного товариства, Російського товариства хірургів, Міжнародного форуму військових хірургів ім. А. Паре (APIMSF), Міжнародного товариства хірургів (ISS), Європейського товариства торакальних хірургів. Учасник багатьох міжнародних конгресів. Нагороджений трьома орденами і 16 медалями.

Його дружина Ірена Богуславівна — випускниця педіатричного факультету ЛДМІ 1961 р., к. м. н., заслужений лікар РФ, заступник головного лікаря з лікувальної роботи (головний педіатр) Російської дитячої клінічної лікарні. Вони разом уже 52 роки. Виховали трьох дітей. Старший син завідує відділенням реанімації РДКЛ, молодші син та дочка пішли іншим шляхом, вони — кандидати наук.

Брат Ірени Богуславівни, З. Б. Левицький, — теж випускник ЛДМІ (1965). Його доньки продовжили сімейну традицію: Д. З. Левицька, — лікар-епідеміолог, а І. З. Мушак, — к. м. н., алерголог.